

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 16 lutego 2021 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych, Forum Związków Zawodowych

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu; Pan Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; Pani Ewa Bednarczyk, Dyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych ZUS; Pani Izabela Tomczyk, Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarialnych; Pani Katarzyna Kosmalska-Chyziak, Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych ZUS; Pan Cezary Gromadzki, Główny specjalista w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; Pani Barbara Krzyśków, Zakład Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy; Pani Elżbieta Ostrowska, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów; pozostali zaproszeni goście oraz eksperci.

Porządek obrad:

1. Dyskusja dotycząca uchylecia przepisów ustawy o wygaszaniu emerytur pomostowych.
2. Omówienie propozycji tematów i harmonogramu pracy Zespołu na 2021 rok (m.in. zgłoszone przez stronę rządową).
3. Sprawy różne.

Ad 1

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ powitał wszystkich uczestników spotkania. Przedstawił proponowany porządek obrad posiedzenia.

Przyjęto proponowany porządek obrad.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ w odniesieniu do ustaleń z posiedzenia Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych w dniu 2 grudnia 2020 r. poinformował, iż trzy organizacje (OPZZ, NSZZ „Solidarność” i FZZ) zgłosiły swoich przedstawicieli do prac roboczego zespołu ds. emerytur pomostowych. Podkreślił, że kwestia emerytur pomostowych została wskazana jako temat do prac Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych na 2021 r., przez Pana Premiera Jarosława Gowina, Przewodniczącą Rady Dialogu Społecznego.

Wojciech Nagel, BCC w nawiązaniu do pisma Przewodniczącego RDS przekazującego temat do prac Zespołu na 2021 r. poprosił o wyjaśnienie, czy kwestia emerytur pomostowych była jedynym tematem dla Zespołu, który został zgłoszony przez organizacje i był omawiany podczas posiedzenia Prezydium RDS w dniu 27 stycznia 2021 r.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ wskazał, że wymieniony temat jako jedyny z wielu uzyskał zgodę wszystkich członków Prezydium na dalsze procedowanie.

Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu, MRiPS przypomniał o przekazanym przez MRiPS materiale dotyczącym prac w szczególnych warunkach oraz prac o szczególnym charakterze, który został przygotowany wraz z przedstawicielami ZUS. Poinformował, że jak dotąd nie powstały żadne propozycje rozwiązań legislacyjnych w zakresie emerytur pomostowych. W kontekście prac zespołu roboczego podkreślił, że przekazywane są analizy dotyczące ewentualnych konsekwencji wprowadzenia zmian.

Izabela Tomczyk, ZUS przedstawiając główne wątki materiału podsumowującego ZSWA (zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze), wskazała iż w latach 2009/2010 liczba płatników składających ZSWA wyniosła 7,5 tys., natomiast aktualnie wynosi ona 9,4 tys. Jednocześnie podkreśliła pozostawanie na zbliżonym poziomie liczby pracowników pracujących w szczególnych warunkach lub wykonujących pracę o szczególnym charakterze. Jako najczęstszych płatników składających ZSWA wskazała przedstawicieli sekcji: Transport i Gospodarka Magazynowa; Rolnictwo i Leśnictwo oraz Opieka Zdrowotna i Pomoc Społeczna. Jako osoby pracujące w szczególnych warunkach lub wykonujących pracę o szczególnym charakterze wymieniła

wykonujących następujące zawody: kierowca autobusu, kierowca trolejbusu, motorniczy tramwaju, personel medyczny. Jednocześnie podkreśliła, że największą grupę stanowią osoby, które wykonywały pracę o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach przez okres do 12 miesięcy.

Barbara Krzyśków, CIOP wskazała, że z uwagi na rozwój technologii przewidywany jest spadek liczby osób pracujących w szczególnych warunkach.

Antoni Kolek, Pracodawcy RP odnosząc się do przekazanego przez stronę rządową materiału przewidywał trwałą niewydolność Funduszy Emerytur Pomostowych. Zapytał, czy rozwiązaniem tej kwestii będzie podniesienie składek na FEP.

Sebastian Koćwin, OPZZ przypomniał o wniosku kierowanym do CIOP z prośbą o przedstawienie analizy zmiany warunków pracy od czasu wejścia w życie Ustawy o emeryturach pomostowych. Negatywnie odniósł się do kwestii podniesienia składki na FEP do wysokości zawartych w omawianym materiale. Negatywnie ocenił propozycję, Konfederacji Lewiatan, aby przedłużenie funkcjonowania emerytur pomostowych było powiązane ze stopniowym podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet. Zwrócił uwagę, że absurdalną jest sytuacja w której pracownicy zatrudnieni w tym samym zakładzie pracy, na takich samych stanowiskach i wykonujący takie same prace mają inną sytuację prawną uzależnioną jedynie od daty podjęcia pracy.

Bogdan Kubiak, NSZZ „Solidarność” zaznaczył, że już na etapie negocjacji dotyczących obniżenia składki na FEP do 1,5% wiadomo było, że fundusz ten będzie deficytowy. Nawiązał do debaty na temat włączenia FEP do ogólnego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ zaproponował drogę dalszego procedowania kwestii emerytur pomostowych obejmującą wypracowanie rekomendacji przez roboczy zespół ds. emerytur pomostowych, które następnie zostaną omówione przez Zespół ds. ubezpieczeń społecznych.

Wojciech Nagel, BCC wyraził negatywną opinię na temat włączenia FEP do FUS. Odniósł się do kwestii ekspertyzy dotyczącej wpływu pracy o szczególnym charakterze oraz w szczególnych warunkach na długość życia, wpływu na życie na emeryturze oraz schorzeń występujących u określonych grup pracowników wraz ze wskazaniem wpływu na dalszą pracę. Zawniósł o przeprowadzenie wskazanych wyżej analiz.

Sławomir Łukasiewicz, OPZZ odnosząc się do wysokości składki oraz struktury świadczeniobiorców, zawnioskował o szczegółowe wyjaśnienie kwestii finansowania FEP.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ zaproponował termin 23 lutego 2021 r., w którym każda z organizacji wskaże osobę do prac w zespole roboczym ds. emerytur pomostowych. W odniesieniu do postulatu o przeprowadzenie ekspertyzy zaproponował ponowienie wniosku do Przewodniczącego RDS.

Jeremi Mordasewicz, Konfederacja Lewiatan poinformował o przekazaniu przed spotkaniem do członków Zespołu materiału, przygotowanego przez Konfederację Lewiatan, dotyczącego emerytur pomostowych. Wyraził negatywną opinię na temat zmian dotyczących jedynie włączenia emerytur pomostowych do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych. Przedstawił stanowisko w zakresie wypłaty świadczeń emerytalnych w wysokości zebranych przez ubezpieczonego składek podzielonych przez liczbę oczekiwanych lat dalszego życia. Zaproponował, aby beneficjentem składek przekazywanych na FEP była konkretna osoba. Odniósł się również do wyrównania warunków uzyskania prawa do otrzymania świadczeń emerytalnych kobiet i mężczyzn oraz włączenia do podsystemu emerytur pomostowych wszystkich pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Podkreślił, że debata w zakresie emerytur pomostowych powinna odnosić się również do służb mundurowych. Wskazał propozycję umożliwiającą pracownikowi podjęcie decyzji o płaceniu przez pracodawcę wyższych składek emerytalnych, co wiązałoby się możliwością wcześniejszego, do 5 lat, przejścia na emeryturę oraz zmniejszeniem wynagrodzenia netto. Zaapelował do członków Zespołu o ustalenie, w pierwszej kolejności, ogólnych zasad systemu emerytalnego oraz systemu wypłat emerytur pomostowych, przed przystąpieniem do dyskusji na temat szczegółów dotyczących omawianych kwestii.

Bogdan Grzybowski, OPZZ wskazał, że podstawową przesłanką wprowadzenia emerytur pomostowych były uwarunkowania medyczne. Zaznaczył, iż zespół roboczy powinien przeanalizować, jakich skutków spodziewał się ustawodawca wprowadzając Ustawę o emeryturach pomostowych. Zawnioskował również o przeanalizowanie, czy opłacana składka okazała się wystarczającym ekonomicznym bodźcem dla pracodawców do poprawy warunków pracy determinowanych procesami technologicznymi. Odniósł się do propozycji stworzenia systemu umożliwiającego przekwalifikowanie pracowników, stanowiącym rodzaj działania profilaktycznego. Zwrócił uwagę na nieutworzenie strategii sektorowej dotyczącej wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób wykonujących pracę w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat. Omówił również kwestię pobierania przez osoby

pracujące w szczególnych warunkach świadczeń rentowych. W imieniu OPZZ przedstawił zastrzeżenia dotyczące konstytucyjności Ustawy o emeryturach pomostowych: opłacanie składek przez pracodawców za pracowników, którzy nigdy nie nabędą prawa do emerytury pomostowej; uzależnienie sytuacji prawnej pracowników wykonujących pracę w tych samych zakładach pracy i na tych samych stanowiskach od daty podjęcia zatrudnienia.

Jeremi Mordasewicz, Konfederacja Lewiatan zaznaczył, że osoby pracujące na tych samych stanowiskach, w tych samych zakładach pracy powinny mieć jednakową sytuację prawną. Wskazał, że możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę powinna być proporcjonalnie skorelowana z liczbą lat przepracowanych w szczególnych warunkach oraz z wysokością zgromadzonych składek. Zadeklarował, iż wskazane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na wypłacalność podsystemu emerytur pomostowych.

Sławomir Łukasiewicz, OPZZ odniósł się do kwestii konieczności udowodnienia przez ubezpieczonego przepracowania co najmniej jednego dnia w szczególnych warunkach oraz doprecyzowania przepisu dotyczącego rozwiązania stosunku pracy. Proponując zlikwidowania w ustawie o emeryturach pomostowych (uoep) zupełnie niezgodnego z samą istotą definicji prac wykonywanych w szczególnych warunkach, lub szczególnym charakterze, całkowicie błędnego i niemedycznego założenia zmierzającego do sztucznego wygaszania prawa do emerytury pomostowej (ep), a także spełnienia warunku, że z ubezpieczonym „nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy”, który rodzi dodatkowe komplikacje interpretacyjne, poprzez zamianę brzmienie art. 4 na zasadzie:

a) wykreślenie pkt 6 i 7, a punktowi 5 nadać nowe, następujące brzmienie:

"5) wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS";

lub

b) w uoep dokonać wykreślenia w art. 4, pkt 5 i 7 w brzmieniu:

„w art. 4 wykreśla się pkt 5 i 7”.

Dzięki czemu likwiduje się absurdalny warunek wykazania – wykonywania pracy w szczególnych warunkach (szw) lub w szczególnym charakterze (szch) przed dniem 1 stycznia 1999 r. i po 31 grudnia 2008 r. Tym samym rozwiązuje się problem zaliczenia lat pracy pomiędzy rokiem 1999 – 2009, o który ustawodawca zapomniał, a tym samym każdy ubezpieczony, który miał według starych przepisów emerytalnych 15 lat przepracowane,

więc w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (ueRFUS), lub ma, albo będzie miał przepracowane wymagane lata, już po nowemu w rozumieniu nowych definicji pracy w szw lub szch art. 3 ust. 1 i 3 uoep, będzie spełniał warunki do EP. Według obecnego brzmienia ustawy art. 4 zgodnie z pkt 5 i 6, to mamy taki paradoks, że każdy zatrudniony w szw lub w szch przed dniem 1 stycznia 1999 r., nawet jeżeli legitymuje się wymaganym stażem pracy w tych warunkach wg starych przepisów, to jeżeli nie wykonuje ich wg nowych przepisów (przykładowo jeden dzień) w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o ep (np. dozór inżyniersko - techniczny przeróbki mechanicznej węgla), to jest skazany na pracę do 65 roku życia, w przypadku nie przepracowania tego wymaganego jednego dnia po nowemu. Przy czym, zwracam uwagę, że propozycja wykreślenia tylko pkt 5, ma wadę konstrukcyjną opartą na tym, że pozostawia się pkt 6, który sugeruje, że tylko ubezpieczony, który po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 będzie miał prawo do emerytury pomostowej. Z kolei wykreślenie pkt 7, pozwoli nabyć uprawnienie do emerytury pomostowej bez konieczności rozwiązywania z nim stosunku pracy. Sama konstrukcja pkt 7, jest na domiar złego taka, że nie dojdzie, iż nakazuje rozwiązanie stosunku pracy w celu nabycia prawa do emerytury pomostowej, to również sugeruje, iż chodzi o rozwiązanie „z nim” tego stosunku pracy, a więc, że to pracodawca decyduje o nabyciu prawa przez ubezpieczonego, gdyż tylko pracodawca posiada zdolność do takiego rozwiązania stosunku pracy, aby wyczerpać literalnie zapis, że „nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy”.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ zaproponował, aby zespół roboczy ds. emerytur pomostowych przeprowadził analizę oraz wypracował rozwiązania w obszarze nabywania prawa do emerytur pomostowych, zasad organizacji i działania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz zasad opłacania składek w oparciu o przekazane przez CIOP materiały.

Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu, MRiPS poinformował, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej wskaże swojego przedstawiciela do prac w zespole roboczym, a także zwróci się do ZUS o wskazanie osoby do udziału w pracach. Jednocześnie poprosił Przewodniczącego Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych o zwrócenie się do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii o wyznaczenie przedstawiciela CIOP.

Uzgodniono, iż do dnia 23 lutego 2021 r. organizacje oraz strona rządowa prześlą do BRDS zgłoszenia osób do udziału w pracach zespołu roboczego ds. emerytur pomostowych.

Ad 2

Bogdan Kubiak, NSZZ „Solidarność” w odniesieniu do tematu przekazanego przez Premiera Jarosława Gowina, Przewodniczącego RDS, do prac Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych na 2021 r. wskazał, że wszystkie organizacje przedstawiły punkty do planu prac Rady Dialogu Społecznego na 2021. Poinformował, że spośród wszystkich około 50 tematów, w planie prac Rady znalazło się 8 punktów, natomiast pozostałe zostały skierowane do procedowania przez właściwe Zespoły problemowe.

Wojciech Nagel, BCC podkreślił, że w kwestii ustalenia planu pracy Zespołu ważny jest przygotowany przez stronę rządową przegląd emerytalny.

Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu, MRiPS zaznaczył, że przegląd systemu emerytalnego zostanie przeprowadzony w 2022 roku. Zadeklarował, że MRiPS wyda również opinię dotyczącą wskazanych przez organizacje tematów.

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu, FZZ zaproponował, aby po przyjęciu planu prac Zespołu na 2021 r. przekazać go do właściwej Komisji Sejmowej oraz Komisji Senackiej.

Uzgodniono, iż w terminie do dnia 23 lutego 2021 r. organizacje oraz strona rządowa prześlą do BRDS propozycje tematów do prac Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych RDS na 2021 r.

Waldemar Lutkowski

/-/

Przewodniczący Zespołu

Sporządziła

Aleksandra Kowalczyk

Biuro Rady Dialogu Społecznego

Protokół zaakceptowano korespondencyjnie.